

UZASADNIENIE

WYROKU W CAŁOŚCI

Decyzją z 20.09.2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpoznaniu wniosku z 26.08.2019 r., odmówił M. Ż. prawa do emerytury pomostowej, na podstawie art. 4 ustawy z 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1924), ponieważ wnioskodawca po dniu 31.12.2008 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 w/w ustawy o emeryturach pomostowych oraz nie udowodnił rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą.

ZUS wyjaśnił też, że odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 w zw. z art. 49 w/w ustawy o emeryturach pomostowych, ponieważ na dzień 1.01.2009 r. nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynoszącej co najmniej 15 lat, wykonywanej w załączniku nr 1 lub 2 ustawy o emeryturach pomostowych oraz nie udowodnił rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą.

Organ rentowy podał, że do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych w myśl art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych nie został zaliczony okres zatrudnienia od 1.12.1981 r. do 31.07.2003 r. ponieważ pracodawca nie potwierdził, że w w/w okresie wnioskodawca wykonywał pracę wymienioną w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych.

Zakład wskazał, że na podstawie złożonych dokumentów przyjął za udowodnione okresy nieskładkowe w ilości 1 miesiąca, 17 dni, składkowe w ilości 39 lat, 9 miesięcy, 17 dni, co sumarycznie dało staż w ilości 39 lat, 11 miesięcy, 4 dni, a nadto staż w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w myśl art. 4 w/w ustawy o emeryturach pomostowych w ilości 21 lat, 6 miesięcy, 17 dni, natomiast wnioskodawca nie udowodnił żadnego stażu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 49 w/w ustawy o emeryturach pomostowych.

/decyzja - k. 19 akt ZUS/

Od powyższej decyzji M. Ż. złożył odwołanie, uznając wymienioną decyzję za krzywdzącą, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej, argumentując, że spełnił wszystkie przesłanki wymagane przepisami prawa do nabycia tego uprawnienia, a w tym po 31.12.2008 r. nadal wykonywał pracę w szczególnych warunkach w zakładzie włókienniczym lecz pracodawca ten nie wystawiał zaświadczeń o szczególnym charakterze pracy i szczególnych warunkach, mimo że część pracy przebywał na tkalni.

/odwołanie - k. 3/

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko jak w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 6-7/

Postanowieniem z 29.06.2020 r. Sąd Okręgowy w Łodzi ustanowił dla wnioskodawcy pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata.

/postanowienie z 29.06.2020 r. - k. 25/

Na rozprawie w dniu 17.09.2020 r. - bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku w n/n sprawie - pełnomocnik z urzędu wnioskodawcy poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, oświadczając, że koszty te nie zostały uiszczone ani części, ani w całości, natomiast pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

/e-prot. z 17.09.2020 r.: 00:03:00, 00:08:24, 00:11:14/

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

M. Ż. urodził się (...)

/okoliczność bezsporna/

W dniu 26.08.2019 roku wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę pomostową.

/wniosek k. 1 akt ZUS/

Wnioskodawca udokumentował bezspornie okresy nieskładkowe w ilości 1 miesiąca, 17 dni, składkowe w ilości 39 lat, 9 miesięcy, 17 dni, co sumarycznie dało staż w ilości 39 lat, 11 miesięcy, 4 dni, a nadto staż w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w ilości 21 lat, 6 miesięcy, 17 dni.

/okoliczności bezsporne/

Wnioskodawca od 1.02.2017 r. pozostaje w stosunku pracy z pracodawcą – T. U. Euro E. K. w Z. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Do dnia zakończenia postępowania w n/n sprawie wnioskodawca nie rozwiązał tego stosunku pracy.

/zaświadczenie pracodawcy - k. 18,

świadcstwo pracy – k. 12-13 akt ZUS,

umowy o pracę – k. 14 – 16 akt ZUS

okoliczność przyznana przez wnioskodawcę e-prot. z 17.09.2020 r.: 00:03:54/

Zgodnie ze świadectwem pracy z 31.07.2003 r. wystawionym przez Zakłady (...) S.A. w Z., wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie pracy od 20.08.1979 r. do 15.10.1979 r. oraz od 8.06.1981 r. do 31.07.2003 r. w pełny wymiarze czasu pracy na stanowiskach: nastawiacz maszyn, spilśniarz a ostatnio suszacz tkanin i w tym czasie wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze od 1.12.1981 r. do 31.07.2003 r. w przemyśle lekkim – prace przy produkcji i wykończeniu wyrobów włókienniczych wymienioną w Wykazie A, Dział VII, poz. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 7.02.1983 r. Dz.U. Nr 8, poz. 43

/świadectwo pracy - k. 7 akt ZUS/

Zgodnie ze świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z 31.07.2003 r. wystawionym przez w/w pracodawcę wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie pracy od 20.08.1979 r. do 15.10.1979 r. oraz od 8.06.1981 r. do 31.07.2003 r. w pełnym wymiarze czasu pracy i w tym czasie wykonywał od 1.12.1981 r. do 31.07.2003 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę w przemyśle lekkim – prace przy produkcji i wykończeniu wyrobów włókienniczych wg Wykazu A, Dział VII, poz. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 7.02.1983 r. Dz.U. Nr 8, poz. 43 na stanowisku:

- suszacz tkanin wymienionym w Wykazie A dział VII, poz. 4 pkt 29 załącznika Nr 1 do Zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 7 z dnia 7.07.1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego,
- spilśniarz wymienionym w Wykazie A dział VII, poz. 4 pkt 16 załącznika Nr 1 do Zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 7 z dnia 7.07.1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego,

- nastawiacz maszyn wymienionym w Wykazie A dział VII, poz. 4 pkt 48 załącznika Nr 1 do Zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 7 z dnia 7.07.1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego.

/świadczenie wykonywania pracy w warunkach szczególnych- k. 6 akt ZUS/

W/w pracodawca nie wystawił wnioskodawcy zaświadczenia o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach przed 1.01.2009 r. mieszczącej się w wykazach stanowiących załącznik do ustawy z 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1924), ani nie zgłosił wnioskodawcy od 1.01.2009 r. do ubezpieczenia jako osobę zatrudnioną w szczególnych warunkach na druku (...) i nie opłacał za niego składek na (...).

/okoliczności bezsporne/

Zgodnie ze świadectwem pracy z 1.12.2016 r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) Sp. z o.o. w Ł. od 1.08.2003 r. do 30.11.2016 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku magazyniera.

/świadczenie pracy k. 8 akt ZUS/

Przy ustalaniu stanu faktycznego Sąd oparł się na powołanych wyżej dokumentach, których autentyczności i wartości dowodowej nie kwestionowała żadna ze stron, a i Sąd nie znalazł przyczyn by czynić to z urzędu, a także na okolicznościach przyznanych przez samego wnioskodawcę, uznając, że razem z powołanymi dowodami wzajemnie ze sobą korelują i tworzą spójną całość.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego i poczynionych na jego podstawie ustaleń faktycznych oraz przeprowadzonej oceny dowodów, należy uznać, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Warunki nabywania prawa do emerytury pomostowej określa ustawa z 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1924 ze zm., dalej ustawa o emeryturach pomostowych lub ustawa pomostowa), która weszła w życie z dniem 1.01.2009 r.

Podkreślić należy, że ustawa o emeryturach pomostowych zastąpiła przepisy ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.) określające zasady przyznawania emerytur w niższym wieku pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach pracy lub w szczególnym charakterze nowymi regulacjami określającymi zasady nabywania wcześniejszych emerytur z tytułu tego rodzaju pracy. Najogólniej rzecz ujmując celem tej ustawy jest ograniczenie kręgu uprawnionych do emerytury z powodu pracy w szczególnych warunkach pracy lub w szczególnym charakterze do mniejszej liczby sytuacji uzasadnionych rzeczywistą koniecznością przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w których oczekiwania osób, które rozpoczęły wykonywanie takiej pracy na starych zasadach, na wcześniejsze przejście na emeryturę powinny zostać zaspokojone. Ustawa pomostowa ma charakter przejściowy, ograniczając prawo do uzyskania emerytury pomostowej do osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r., które pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) rozpoczęły przed 1 stycznia 1999 r. (art. 4 pkt 5 ustawy). Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny emerytura pomostowa ma być „pomostem między dotychczasowym systemem z licznymi możliwościami przechodzenia na emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym i nowym systemem, w którym tego typu rozwiązania będą wyjątkiem” (uzasadnienie wyroku z dnia 16 marca 2010 r., K 17/09, OTK 2010 nr 3, poz. 21).

Wskazany wyżej cel ustawy realizują w najbardziej widoczny sposób jej przepisy określające przesłanki nabycia emerytury pomostowej.

Zgodnie z art. 4 w/w ustawy, prawo do emerytury pomostowej, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.,
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat,
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn,
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn,
5. przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS,
6. po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3,
7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Z art. 4 w/w ustawy, wynika, że jakkolwiek w świetle art. 4 pkt 2 i 5 w związku z art. 3 ust. 7 ustawy, do wymaganego przez ustawę stażu przypadającego przed dniem jej wejścia w życie, tj. przed 1 stycznia 2009 r., wlicza się okresy pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu zarówno art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy, jak i art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, to właściwego ograniczenia do zamierzonego przez ustawodawcę kręgu osób uprawnionych do emerytury pomostowej dokonuje konieczność spełnienia przesłanki z art. 4 pkt 6. Wymaganie to spełnia zasadniczą funkcję eliminacyjną, ograniczając ostatecznie prawo do emerytury pomostowej do kręgu osób wykonujących pracę kwalifikowaną jako szczególną w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawa o emeryturach pomostowych .

Możliwość uzyskania emerytury pomostowej przez osoby niespełniające warunku z art. 4 pkt 6 przewiduje art. 49 w/w ustawy, według którego prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1. po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
2. spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
3. w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Przytoczony przepis zmienia wymagania konieczne do uzyskania emerytury pomostowej dla osób niespełniających warunku z art. 4 pkt 6 ustawy, zwalniając je z konieczności wykonywania po 31 grudnia 2008 r. pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy, jednakże wprowadza w to miejsce wymaganie, aby ubiegający się o rozważane świadczenie spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (tj. 1 stycznia 2009 r.) warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. Warunek ten został jasno wyrażony, wynika wprost z literalnego brzmienia art. 49 pkt 3 ustawy i jest zgodny z jej celem.

Należy podkreślić, że jedynie łączne spełnienie wszystkich przesłanek uprawnia do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, III AUa 1664/12). Innymi słowy nie spełnienie jednej z przesłanek wymienionych w art. 4 cytowanej ustawy pozbawia wnioskodawcę prawa do emerytury pomostowej.

W niniejszym postępowaniu niesporne było, iż wnioskodawca, który wiek 60 lat osiągnął w dniu 7.05.2019 r., udowodnił 39 lat, 11 miesięcy i 4 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Sąd zważył jednak, że aż do zakończenia n/n postępowania wnioskodawca nie rozwiązał stosunku pracy z zakładem pracy T. U. Euro E. K. w Z., w którym pozostaje nieprzerwanie od 17.02.2017 r.

Warto w tym miejscu zatem podkreślić, że Sąd Najwyższy jednoznacznie stwierdził w postanowieniu z 23.05.2019 r., III UK 286/18 (Legalis Numer 1923121), że stosownie do treści art. 4 pkt 7 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1924 ze zm.) warunkiem do przyznania prawa do emerytury pomostowej jest rozwiązanie stosunku pracy. Pogląd ten podzielił także Sąd Apelacyjny w Katowicach, który w wyroku z 13.12.2019 r., III AUa 1783/19 (Legalis Numer 2288079) zaznaczył, że nie budzi wątpliwości, że prawo do emerytury pomostowej powstaje najwcześniej w dniu rozwiązania stosunku pracy i nie przysługuje przed spełnieniem tego warunku.

Sąd Okręgowy orzekający w niniejszej sprawie w całości podziela wyżej przytoczone stanowisko, traktując je jako własne.

W tym stanie rzecz Sąd Okręgowy zważył, że bezsporna okoliczność, którą wnioskodawca wprost przyznał na ostatnim terminie rozprawy, że w dalszym ciągu trwa i jest nieprzerwanie realizowany od 17.02.2017 r. łączący go stosunek pracy z pracodawcą - T. U. Euro E. K. w Z., oznacza, że ubezpieczony nie spełnił wszystkich przesłanek uprawniających do uzyskania emerytury pomostowej, co już samo w sobie musi skutkować oddaleniem odwołania w niniejszej sprawie.

Tym niemniej Sąd Okręgowy rozważył jednak również zasadność pozostałych przyczyn z powodu, których ZUS odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej.

Organ rentowy wskazał bowiem, iż wnioskodawca nie spełniła warunków określonych w art. 4 pkt 6 ponieważ po dniu 31.12.2008 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust. 1 i 3 niniejszej ustawy, a także nie spełnił warunków z art. 4 w zw. z art. 49 ustawy pomostowej, ponieważ na dzień 1.01.2009 r. nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust. 1 i 3 niniejszej ustawy, wynoszącego co najmniej 15 lat.

Na podstawie art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych płatnik składek jest zobowiązany do wystawiania zaświadczeń o okresach pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, za okresy przypadające przed dniem 1 stycznia 2009 r.

Natomiast zgodnie z art. 38 ust. 1 cytowanej ustawy płatnik składek przekazuje informację o pracowniku, za którego był obowiązany opłacać składkę na (...), zawierającą następujące dane: 1) nazwisko i imię, 2) datę urodzenia, 3) numer PESEL, a w razie gdy pracownikowi nie nadano numeru PESEL - serię i numer dowodu osobistego lub paszportu, 4) okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, 5) kod pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o którym mowa w przepisach art. 33 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - zwaną dalej „zgłoszeniem danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze”. Ustęp 2 tego artykułu stanowi, że zgłoszenie danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze płatnik składek przekazuje do Zakładu do dnia 31 marca danego roku kalendarzowego za poprzedni rok kalendarzowy. W przypadku wystąpienia pracownika z wnioskiem o przyznanie emerytury pomostowej, zgłoszenie danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w danym roku kalendarzowym, płatnik składek przekazuje do Zakładu w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia wniosku. (ust. 3). Jeżeli z wnioskiem o przyznanie emerytury pomostowej pracownik wystąpi przed przekazaniem zgłoszenia danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze za poprzedni rok kalendarzowy, w terminie, o którym mowa w ust. 3, płatnik składek przekazuje do Zakładu także zgłoszenie za poprzedni rok kalendarzowy. (ust. 4).

W rozpoznawanej sprawie podstawą odmowy przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej było ustalenie, że wnioskodawca nie spełnia warunku, o którym mowa w art. 4 pkt. 6 ustawy o emeryturach pomostowych. Warunkiem tym jest wykonywanie po dniu 31 grudnia 2008 r. pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, to jest pracy wymienionej w załączniku

nr 1 lub nr 2 do tej ustawy, zakład pracy nie złożył do ZUS informacji o wykonywaniu przez wnioskodawcę w tym okresie pracy w warunkach szczególnych zgodnie z art. 38 ustawy o emeryturach pomostowych i nie opłacał za niego składek (...).

Zdaniem organu rentowego wnioskodawca nie spełnił także warunków przyznania prawa do emerytury pomostowej w oparciu o przepis art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, gdyż nie spełnił określonej w pkt. 3 tego przepisu przesłanki wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy, przed dniem 1 stycznia 2009 r.

Spór dotyczył zatem także tego, czy prace wykonywane przez wnioskodawcę do dnia 31 grudnia 2008 r. lub po dniu 1 stycznia 2009 r. można zakwalifikować do prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane

w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 ustawy (ust. 3).

Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1 lub ust. 3 art. 3 (art. 3 ust. 4 i 5 ustawy o emeryturach pomostowych).

Przy tym w art. 3 ust. 4 ustawy o emeryturach pomostowych nie chodzi o wymiar czasu pracy określony w umowie o pracę, lecz o wymiar czasu pracy faktycznie wykonywanej w narażeniu na czynniki ryzyka, które powodują, że dane prace są pracami wykonywanymi w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Dlatego też dla uznania, iż praca jest wykonywana w szczególnych warunkach, nie wystarcza określenie w umowie o pracę, że pracownik został zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na konkretnym stanowisku, z zajmowaniem którego związana jest jedynie (potencjalna) konieczność wykonywania prac wymienionych w wykazie prac w szczególnych warunkach, stanowiącym Załącznik Nr 1, lub o szczególnym charakterze stanowiącym Załącznik nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych, ale niezbędne jest, aby prace takie rzeczywiście wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy, to jest codziennie i przez całą przewidzianą dla niego dniówkę roboczą. (por wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, (...) i Spraw Publicznych z dnia 22 lipca 2013 r. III UK 106/12 Legalis Numer 787672).

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że ubezpieczony po 31.12.2008 r. nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych lub w o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, a także, że na dzień 1.01.2009 r. nie może być zaliczony okres, którego Zakład odmówił zaliczeniu tj. od 1.12.1981 r. do 31.07.2003 r. ponieważ pracodawca nie wystawili zaświadczenia zgodnie z art.51 ustawy pomostowej, a postępowanie dowodowe nie wykazało, że był to okresy zatrudnienia w warunkach szczególnych w rozumieniu art.3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Ze świadectwa pracy i świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych z (...) wynika, że wnioskodawca w w/w okresie od 1.12.1981 r. do 31.07.2003 r., którego ZUS nie uwzględnił, stale i w pełnym wymiarze czasu

wykonywał pracę jako suszarz tkanin, spłisniarz, nastawiacz maszyn wymienione w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.) dział VII poz. 4 – prace przy produkcji i wykończeniu wyrobów włókienniczych, a także wymienione w wykazie A dział VII poz. 4, pkt 29, 16 i 48 załącznika nr 1 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z 7.07.1987 r. Jednocześnie wnioskodawca nie posiada zaświadczenia o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach mieszczącej się w wykazach stanowiących załącznik nr 1 lub nr 2 do ustawy pomostowej. Z powyższego nie wynika zatem, że w tym okresie odwołujący do 31.12.2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust.1 i 3 ustawy pomostowej.

Podkreślić należy, że na podstawie art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej przysługuje wyłącznie osobom, które przed dniem 1 stycznia 2009 r. osiągnęły wymagany okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy. Przy ustalaniu okresu uprawniającego do emerytury pomostowej wg art. 49 pkt. 3 ustawy nie uwzględnia się bowiem okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 i 33 ustawy emerytalnej. Jest to wyraz realizacji ogólniejszej zasady, zgodnie z którą prawo do emerytury pomostowej przysługuje wyłącznie osobom, które w okresie swojej kariery zawodowej wykonywały pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze zdefiniowaną w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Praca w charakterze suszarza tkanin, spłisniarza, nastawiacza maszyn w żadnym ze spornych okresów do 31.12.2008 r., jak wynika z materiału dowodowego, a w tym powołanych dokumentów, nie była wykonywana w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów art. 3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, ponieważ nie odpowiada żadnemu z rodzajów pracy wymienionych w załącznikach nr 1 i 2 do tej ustawy. Okoliczności te skutkują uznaniem, że odwołujący nie spełnił wszystkich warunków, o których mowa w art. 4 i art.49 ustawy o emeryturach pomostowych.

Sąd zważył, że praca suszarza tkanin, spłisniarza, nastawiacza maszyn, spełniała przesłanki pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.), będąc wymienioną w Wykazie A, dziale VII, poz. 4, stanowiącym załącznik nr 1 do tego rozporządzenia.

Należy jednak zauważyć, że odwołujący zdaje się utożsamiać fakt wykonywania pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych.

Powyższe założenie jest oczywiście błędne, ponieważ stanowiący załącznik do ww. rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. Wykaz A, do prac w warunkach szczególnych zaliczał pracę na znacznie większej ilości stanowisk, niż to czyni załącznik nr 1 i nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Stąd też znaczna część prac, które na gruncie w/ w rozporządzenia są pracami w warunkach szczególnych, nie są uznawane za prace w warunkach szczególnych przy ustalaniu prawa do emerytury pomostowej.

Materiał dowodowy wykazał, że wnioskodawca w badanym okresie zatrudnienia do 31.12.2008 r., którego ZUS nie zaliczył w zaskarżonej decyzji jako okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, nie wykonywał pracy wymienionej w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych.

Ubezpieczony nie spełnił przesłanek wskazanych we wspomnianym art. 49 pkt. 3 ustawy pomostowej. Stosownie do powołanego przepisu, prawo do emerytury pomostowej może nabyć również osoba, która po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, jednakże w dniu wejścia w życie ustawy miała okres wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze z tym, że praca ta musi być pracą w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu nowych przepisów tj. art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej (vide m.in. wyrok SA w Lublinie z 13.03.2014

r., III AUa 1531/13, opubl. LEX nr 1441422, wyrok SA w Katowicach z 27.02.2014 r., III AUa 1045/13, opubl. LEX 1439028, wyrok SA w Szczecinie z 14.01.2014 r. III AUa 577/13, opubl. LEX 1441543, wyrok SA w Białymstoku z 09.01.2014 r., III AUa 705/13, LEX 1415788, wyrok SN z 04.12.2013 r. II UK 159/13, opubl. LEX nr 1405231, wyrok SA w Gdańsku z 07.11.2013 r., III AUa 343/13).

Wnioskodawca zaś wobec treści złożonego świadectwa pracy wykonywanej w warunkach szczególnych z 31.07.2003 r. także na dzień 1 stycznia 2009 r. nie legitymuje się okresem pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust. 1 i 3 niniejszej ustawy, wynoszącym co najmniej 15 lat, gdyż z w/w dokumentu wynika jedynie, że wykonywał pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu art.32 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS – nie zaś w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej.

Dodać należy, że wnioskodawca nie przedłożył zresztą zaświadczenia o wykonywaniu pracy mieszczącej się w wykazach stanowiących załącznik do ustawy pomostowej, ani też nie wykazał swoich twierdzeń w analizowanym zakresie żadnymi innymi dowodami w n/n postępowaniu, mimo że był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika z urzędu, a tym samym nie sprostął spoczywającemu na nim ciężarowi dowodowemu w tym zakresie - zgodnie z art.6 k.c. w zw. z art. 3 k.p.c. Stosownie bowiem do art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W postępowaniu sądowym ubezpieczony może korzystać z wszelkich środków dowodowych w szczególności z dowodów dokumentów oraz z przesłuchania świadków (zob. wyrok SN z 25.07.1997 r., II UKN 186/97, OSNP 11/1998/342). Art. 6 k.c. określa reguły dowodzenia, tj. przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia, przy czym sąd nie ma obowiązku dążenia do wszechstronnego zbadania wszystkich okoliczności sprawy oraz nie jest zobowiązany do zarządzania dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. Nie ma też obowiązku przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na tej stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne /wyrok SA w Białymstoku z 13.02.2019, I AGa 144/18/.

Skoro więc ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych i jednocześnie na dzień 1 stycznia 2009 roku nie legitymuje się okresem co najmniej 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, to nie przysługuje mu prawo do emerytury pomostowej.

Wskazać należy, że organ rentowy wydając decyzję rozstrzyga o prawie do konkretnego świadczenia, nie zaś o jego poszczególnych elementach składających się na to świadczenie. Taką samą rolę spełnia Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rozpoznający odwołanie od decyzji odmawiającej prawa do świadczenia. Przyznając prawo do świadczenia Sąd nie stwierdza w sentencji wyroku okoliczności faktycznych, a do takich należy ustalenie okresów pracy w szczególnym charakterze. Dlatego też Sąd Okręgowy odmawiając ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej nie tylko nie był obligowany do wskazania, które okresy pracy w warunkach szczególnych uznaje za udowodnione, ale również nie miał do tego podstaw prawnych /por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 12.12.2008 r., II AUa 867/08, LEX 524896/.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c., oddalił odwołanie.

Na podstawie §15 ust. 2 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3.10.2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2019 r. poz. 18) Sąd Okręgowy przyznał i nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa – kasy Sądu Okręgowego w Łodzi na rzecz adwokata A. D. kwotę 110,70 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

A.P.

z/ odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. wnioskodawcy

16.10.20r.